

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/कानून, तह: ७, पद: वरिष्ठ अधिकृत (कानून)
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	शासन एवं आर्थिक व्यवस्था	१००	४०	विषयगत	८ प्रश्न X १० अङ्क = ८० १ प्रश्न X २० अङ्क = २०	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	४ प्रश्न X ५ अङ्क = २० ६ प्रश्न X १० अङ्क = ६० १ प्रश्न X २० अङ्क = २०	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- प्रशासन/लेखा/कानून/विविध सबै समूहका लागि प्रथमपत्रको पाठ्यक्रम एउटै हुनेछ। तर द्वितीय पत्र सेवा सम्बन्धी विषयको पाठ्यक्रमसेवा/समूह अनुसार फरक फरक हुनेछ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने **प्रश्नसंख्या र अङ्कभार** यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति :-

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/कानून, तह: ७, पद: वरिष्ठ अधिकृत (कानून)
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:- शासन एवं आर्थिक व्यवस्था

(प्रशासन/लेखा/कानून/विविध सबै समूहका लागि)

खण्ड (क) — ६० अङ्क (४ प्रश्न × १० अंक, १ प्रश्न × २० अंक)

१. शासन व्यवस्थाका विविध पक्षहरू

- १.१ संविधानवाद र नेपालको संवैधानिक विकास
- १.२ कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिका बीच अन्तरसम्बन्ध, नियन्त्रण र सन्तुलन
- १.३ संवैधानिक अंगहरूको काम, कर्तव्य तथा अधिकार, वर्तमान अवस्था र चुनौतीहरू
- १.४ मानव अधिकार र मौलिक हक तथा कर्तव्य
- १.५ कानूनको शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा सकारात्मक विभेद, सामाजिक न्याय र सुरक्षा
- १.६ सूचनाको हक र पारदर्शिता
- १.७ सार्वजनिक नीति निर्माण प्रक्रिया र कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन
- १.८ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता, भूमिका र सार्वजनिक सेवा प्रवाहका चुनौती
- १.९ सार्वजनिक सेवा बडापत्रको अवधारणा, महत्व र नेपालमा यसको प्रयोग
- १.१० राजनीतिक तटस्थता, प्रतिबद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व
- १.११ नैतिकता, सदाचार र अनुशासन
- १.१२ विकास योजना र चालु आवधिक योजना
- १.१३ योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन
- १.१४ रणनीतिक योजना, व्यवस्थापन तथा परियोजना विश्लेषण (Project Appraisal)
- १.१५ संस्थागत सुशासन र संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व

खण्ड (ख) — ४० अङ्क (४ प्रश्न × १० अंक)

२. आर्थिक व्यवस्था र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध

- २.१ लेखा र लेखापरीक्षण
- २.२ आर्थिक बृद्धि तथा आर्थिक विकास
- २.३ आर्थिक विकासका पक्षहरू : कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण, तथा मानव संशाधन
- २.४ विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- २.५ वैदेशिक सहायता र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग - आवश्यकता, उपयोग, उपलब्धी र चुनौती
- २.६ गरिबी निवारण र रोजगारी सृजना
- २.७ दिगो विकास, दीगो विकास लक्ष्यहरू एवं वातावरणीय सवालहरू
- २.८ विकासमा नागरिकको संलग्नता र साभेदारी विकास
- २.९ सामाजिक न्याय, समानता तथा समता

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/कानून, तह: ७, पद: वरिष्ठ अधिकृत (कानून)
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि पाठ्यक्रम

- २.१० वैदेशिक सहायता र वैदेशिक व्यापार, लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण
- २.११ संगठित अपराध: विद्युतीय अपराध (Cyber crime), मिलेमतो (Cartelling), एकाधिकार (Monopoly), भ्रष्टाचार र अवैध मूद्रा निर्मलीकरण
- २.१२ विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अन्तर्राष्ट्रिय वित्त संस्था, एशियाली विकास बैंक, द्विपक्षीय सहयोग संस्थाहरु सम्बन्धी जानकारी ।
- २.१३ संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका एजेन्सीहरु (UNO and its Agencies), विश्व व्यापार संगठन (WTO), FAO, IFAD, WFP
- २.१४ युरोपेली संघ (EU), दक्षिण पूर्वी एशियाली राष्ट्रहरुको संगठन (ASEAN), दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठन (SAARC), क्षेत्रीय व्यापार प्रणाली SAFTA, BIMSTEC

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/कानून, तह: ७, पद: वरिष्ठ अधिकृत (कानून)
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी
(प्रशासन सेवा/ कानून समूहको लागि)

खण्ड (क) - ५० अङ्क (३ प्रश्न x १० अंक, १ प्रश्न x २० अंक)

1. नेपालको संविधान (२०७२) र यसको कार्यावन्त्यन पक्ष
2. कानूनका सिद्धान्त
 - 2.1 कानूनी शासन सम्बन्धी सिद्धान्त
 - 2.2 शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलन
 - 2.3 प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त
3. कार्यविधि कानून, न्याय तथा कानूनका विविध पक्षहरू
 - 3.1 देवानी र फौजदारी कार्यविधि
 - 3.2 विशेष र संक्षिप्त कार्यविधि
 - 3.3 म्याद, हदम्याद, प्राडन्याय, हकदैया, क्षेत्राधिकार र नजिरका सिद्धान्त
 - 3.4 प्रमाण कानूनका आधारभूत सिद्धान्त
 - 3.5 कानून व्याख्याका सिद्धान्त
 - 3.6 दण्डका सिद्धान्त
 - 3.7 अदालतको अधिकार क्षेत्र र यसको प्रयोग
 - 3.8 सार्वजनिक सरोकारको विवाद र रिट सम्बन्धी जानकारी
 - 3.9 न्यायिक पुनरावलोकन
 - 3.10 न्यायिक सक्रियता (Judicial Activism) र न्यायिक आत्मसंयम
 - 3.11 विवाद समाधानको बैकल्पिक उपाय (Alternative Dispute Resolution)
 - 3.12 रिट निवेदन, लिखित जवाफ र प्रतिरक्षा
 - 3.13 कानूनी राय र कानूनी रायको उपयोगिता
 - 3.14 बहसकला र बहस व्यवस्थापन
 - 3.15 पीडित न्याय प्रणालीको अवधारण र प्रयोग
 - 3.16 मानव अधिकार र अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको अवधारणा
 - 3.17 वातावरणीय न्यायको अवधारणा
 - 3.18 उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी
 - 3.19 कानूनी लिखत सम्बन्धी ज्ञान र मस्यौदा सम्बन्धी सीप
4. प्रशासनिक कानून सम्बन्धी
 - 4.1 प्रशासनिक कानूनको परिचय
 - 4.2 प्रशासनिक निकायको न्यायिक अधिकार
 - 4.3 प्रशासनिक कार्यको न्यायिक नियन्त्रण
 - 4.4 प्रत्यायोजित व्यवस्थापन नेपाल खाद्य संस्थान

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/कानून, तह: ७, पद: वरिष्ठ अधिकृत (कानून)
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि पाठ्यक्रम
खण्ड (ख) - २० अङ्क (२ प्रश्नx१० अंक)

5. सार्वजनिक संस्थान र व्यवस्थापन

- 5.1 नेपालमा सार्वजनिक संस्थान /कम्पनीहरुको आवश्यकता, उपलब्धी, संभावना, चुनौती तथा व्यवस्थापनका सवालहरु
- 5.2 नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको इतिहास , लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, संरचना संगठनात्मक, स्रोत व्यवस्थापन, उपादेयता तथा वर्तमान अवस्था , संस्थागत सुधारका प्रयासहरु, संभावना र चुनौतीहरु
- 5.3 साविकमा नेपाल खाद्य संस्थान र नेशनल ट्रेडिङ लिमिटेडले गर्दै आएका कामहरुको सामान्य जानकारी
- 5.4 नेपालमा खाद्यान्न उत्पादनको वर्तमान अवस्था , माग आपूर्ति तथा बजारीकरणको व्यवस्था
- 5.5 खाद्य संकट, खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य सम्प्रभुता, पौष्टिकता सम्बन्धी अवधारणा, अवस्था
- 5.6 सार्वजनिक व्यवस्थापन: परिचय, कार्यक्षेत्र, नवीनतम अवधारणा, विद्यमान चुनौतीहरु
- 5.7 संगठनको परिचय, स्वरूप, सिद्धान्त तथा संगठन गठनका आधारहरु
- 5.8 संगठनमा संचार, समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकनको महत्व
- 5.9 व्यवस्थापनको अवधारणा, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्तहरु
- 5.10 मानवश्रोत व्यवस्थापन: प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- 5.11 व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, अधिकार प्रत्यायोजन, निर्णय प्रक्रिया र नेतृत्व
- 5.12 समय व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, गुनासो व्यवस्थापन, ज्ञान व्यवस्थापन, संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशिलता र समूहगत कार्य
- 5.13 वार्ता तथा संझौता सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यवहारिक ज्ञान
- 5.14 सार्वजनिक -नीजि साझेदारी (PPP) को अवधारणा र प्रयोग

खण्ड (ग) - ३० अङ्क (४ प्रश्नx५ अंक र १ प्रश्नx१० अंक)

6. सम्बद्ध कानूनी आधारहरु

- 6.1 संस्थान ऐन, २०२१
- 6.2 कम्पनीको प्रबन्धपत्र र नियमावली
- 6.3 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी कर्मचारी सेवा , शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
- 6.4 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लि. खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७९
- 6.5 खाद्य ऐन, २०२३ र खाद्य नियमावली, २०२७
- 6.6 मुलुकी देवानी संहिता (करार कानून सम्बन्धी व्यवस्था)
- 6.7 कम्पनी ऐन, २०६३

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/कानून, तह: ७, पद: वरिष्ठ अधिकृत (कानून)

खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि पाठ्यक्रम

- 6.8 उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५ र उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६
- 6.9 वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- 6.10 स्टाण्डर्ड नाप र तौल ऐन, २०२५ र स्टाण्डर्ड नाप र तौल नियमावली, २०२७
- 6.11 नेपाल गुणस्तर प्रमाण चिन्ह ऐन, २०३७ र नेपाल गुणस्तर प्रमाण चिन्ह नियमावली, २०४०
- 6.12 विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५
- 6.13 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- 6.14 दाना ऐन २०३३ र दाना नियमावली, २०४१
- 6.15 पशु वधशाला र मासु जांच ऐन, २०५५ ,
- 6.16 आयोडिनयुक्त नून (उत्पादन तथा बिक्री वितरण) ऐन, २०५५
- 6.17 जीवनाशक विषादी ऐन , २०४८
- 6.18 आमाको दूधलाई प्रतिस्थापन गर्ने वस्तु (बिक्री वितरण नियन्त्रण) ऐन , २०४९
- 6.19 न्याय प्रशासन ऐन, २०७३
- 6.20 कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०
- 6.21 प्रमाण ऐन, २०३१
- 6.22 सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५
- 1.1 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४